

Język japoński

w Instytucie Lingwistyki Stosowanej UW

Dorota Karczewska

Od 1 października 2014 r. Instytut Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, kształcący specjalistów w zakresie przekładu, językoznawstwa, nauczania języków obcych i mediacji międzykulturowej, poszerzył swoją ofertę dydaktyczną na studiach licencjackich o język japoński. W odróżnieniu od dotychczas proponowanych w Instytucie języków: angielskiego, niemieckiego, hiszpańskiego, francuskiego i rosyjskiego, japoński nauczany jest od podstaw wyłącznie jednak jako język C (drugi język obcy). Co więcej, w ramach lektoratów z trzeciego języka obcego studenci również mogą wybrać język japoński.

Założenia programowe

Wybór języka japońskiego jako kolejnego w programie ILS podyktowany był kilkoma względami. Po pierwsze, dotychczasowa oferta Instytutu obejmowała wyłącznie języki indoeuropejskie i europejskie. Jej poszerzenie o jeden z języków wschodnioazjatyckich, cieszący się zainteresowaniem przewyższającym inne języki pozaeuropejskie, wydawało się naturalną kolejną rzeczą. Japońskim jako językiem ojczystym posługuje się dziś bowiem około 130 milionów ludzi. Tym samym plasuje się on na 9. miejscu na świecie pod względem liczby użytkowników (por. *Biuletyn informacyjny* Ambasady Japonii w Polsce z 2010 r.). Japoński jako drugi język pod względem liczby posługujących się nim w Azji Wschodniej zyskuje coraz większą popularność. Również w Polsce. Co roku o jedno miejsce na studiach japonistycznych ubiega się kilkunastu kandydatów. Coraz więcej uczelni ma w swojej ofercie lektoraty języka japońskiego (należy do nich także Instytut Lingwistyki Stosowanej UW). Również liczne szkoły

komercyjne prowadzą kursy tego języka¹. Według danych zawartych w *Biuletynie informacyjnym* Ambasady Japonii w Polsce z 2010 r., japońskiego uczy się ponad 3000 osób, w 60 ośrodkach w kraju, nie licząc kursów internetowych². Od roku 2004 w Warszawie można zdawać egzamin państwowy z języka japońskiego (*Japanese Language Proficiency Test*). Z danych zebranych przez Ambasadę wynika, że w ciągu pięciu lat nastąpił sześciokrotny wzrost liczby zdających (w 2004 r. były to 84 osoby, w 2009 – 505 osób).

Drugim argumentem przemawiającym za wyborem japońskiego w ILS była możliwość poznania oryginalnej i wielonurtowej kultury przodującego technologicznie i gospodarczo kraju, obecnego w różnych dziedzinach kultury światowej. Taką szansę daje znajomość języka, który

¹ Listę wybranych szkół językowych oferujących naukę języka japońskiego zamieszcza na swojej stronie Wydział Informatyki i Kultury Ambasady Japonii w Polsce.

² Naukę japońskiego można rozpocząć również w systemie e-learningu (JPLANG) opracowanego przez specjalistów z Tokijskiego Uniwersytetu Języków Obcych oraz na platformie *Erin's Challenge! I can speak Japanese*.

odzwierciedla cechy typowe dla kultury danego obszaru językowego.

Trzecim powodem było połączenie wykształcenia w zakresie dwóch języków (języka B i C), dające absolwentom znacznie atrakcyjniejsze kwalifikacje na rynku pracy. Z obserwacji prowadzonych w Instytucie wynika, że już od kilku lat wzrasta popularność prowadzonych w ramach opcji lingwistycznej w ILS lektoratów języka japońskiego. Coraz więcej studentów deklaruje również chęć poszerzenia tego typu zajęć, wyrażając szczególne zainteresowanie połączeniem tej specjalności ze studiami anglistycznymi.

Kolejną przesłankę stanowiło rozszerzenie perspektywy badawczej na język japoński w ramach lingwistyki konfrontatywnej i szczegółowej. Tematyka ta zajmuje należne miejsce w lingwistyce światowej. W obszar zainteresowań naukowych tych dyscyplin wchodzi m.in. komunikacja językowa, dyskurs międzykulturowy, semantyka i semiotyka języka naturalnego czy pisma ideograficznego.

Rekrutacja na studia

Na studia stacjonarne I stopnia z językiem japońskim prowadzona była osobna rekrutacja. Chęć nauki tego języka w ILS w roku akademickim 2014/2015 zgłosiło ponad 200 osób. Kwalifikacja odbywała się według listy rankingowej języka C, niezależnie od zadeklarowanego języka B. Kandydaci mieli również możliwość równoległego ubiegania się o przyjęcie na studia licencjackie prowadzone w dotychczasowej formule³.

Na studia z językiem japońskim jako drugim (język C) przyjęto ostatecznie 26 osób, w tym 17 z językiem angielskim, po 3 z językiem francuskim i hiszpańskim, 2 z językiem niemieckim i 1 z językiem rosyjskim.

Program studiów

Oferta programowa studiów z językiem japońskim obejmuje, oprócz przedmiotów obowiązujących dla wszystkich języków C nauczanych w Instytucie, takich jak np. fonetyka i fonologia, gramatyka opisowa, kultura i historia obszaru języka C, literatura czy warsztaty językowo-tłumaczeniowe, praktyczną naukę języka japońskiego. Już na pierwszym roku studiów w programie przewidziano na nią 8 godzin zajęć tygodniowo.

³ Studenci mają możliwość studiowania dwóch spośród sześciu oferowanych w ILS języków obcych. Po ukończeniu studiów I stopnia absolwenci posiadają m.in. znajomość wybranych języków obcych na poziomie biegłości językowej C1 według ESOKJ (2003), umiejętność przekładu w ramach języka ojczystego oraz dwóch języków obcych, uprawnienia do nauczania wybranych języków (szczegóły na stronie ILS).

W ofercie są także dodatkowe 4 godziny nauki systemu pisma japońskiego (semiotyka pisma ideograficznego i doskonalenie kompetencji graficznej) oraz 2 godziny wykładu z grafiki japońskiej. Zajęcia z języka japońskiego prowadzą absolwenci japonistyki UW, UAM, UJ, polonistyki UW, specjalizujący się w językoznawstwie japonistycznym i wschodnioazjatyckim, dydaktyce języka japońskiego, a także literaturoznawstwie japońskim.

Dyplomy i uprawnienia

Absolwenci studiów licencjackich z językiem japońskim będą otrzymywać, podobnie jak wszyscy absolwenci ILS, tytuł licencjata w zakresie studiów lingwistyka stosowana, specjalność nauczycielsko-tłumaczeniowa, oraz uzyskiwać uprawnienia do nauczania tego języka w przedszkolu i szkole podstawowej, zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z 17 stycznia 2012 r. To jedyne tego typu uprawnienie pedagogiczne, jakie studenci języka japońskiego mogą uzyskać na UW.

Propozycja Instytutu wydaje się szczególnie interesująca poznawczo w kontekście kulturowego, naukowego i biznesowego otwarcia na świat Dalekiego Wschodu. Wzmacnia też szanse absolwentów ILS na zdobycie interesującej pracy.

Bibliografia

- Ambasada Japonii w Polsce (2010) *Biuletyn informacyjny. Język japoński*. [online] [dostęp 13.11.2014].
- MNiSW (2012) *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela*. (DzU 2012, poz. 131).
- Rada Europy (2003) *Europejski system opisu kształcenia językowego*. Warszawa: CODN.

Netografia

- [Instytut Lingwistyki Stosowanej](#)
- [Kursy języka japońskiego w Polsce](#)
- [Platforma do nauki języka japońskiego](#)

Dorota Karczewska

Wykładowca w Instytucie Lingwistyki Stosowanej UW (sekcja języka francuskiego), tłumaczka. Prowadzi warsztaty z przekładu pisemnego (w tym tłumaczenia audiowizualne w wersji lektorskiej), a także zajęcia z wykorzystania TIK w nauczaniu języka francuskiego.